

مقایسه سیاستگذاری آموزشی در کشورهای آمریکا و کانادا
مریم مهرپور^۱ - نادر سلیمانی^{۲*} - غلامعلی احمدی^۳ - پرویز صباحی^۴
تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۲۳ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۴/۰۴

چکیده:

به لحاظ سیاسی برنامه ریزی آموزشی منجر به گسترش دید سیاستمداران و برنامه ریزان در حوزه نظام آموزشی، ایجاد تحول در ساختار اجتماعی و براساس آن از میزان تحقق اهداف مدارس و فاصله آن با وضع مطلوب مطلع شوند. براساس اطلاعات کسب شده سیاستمداران میتوانند به برنامه ریزی مؤثرتر در حوزه آموزش بپردازند. نخستین چالشی که بر سر این راه قرار دارد، تهیه یک فهرست اولیه از شاخصهایی است که رتبه‌بندی بر مبنای آنها انجام می‌شود. لذا پژوهش توصیفی - تطبیقی حاضر با هدف مقایسه سیاستگذاری رتبه‌بندی آموزشی در کشور- های آمریکا و کانادا انجام شده است تا فهرستی از شاخص‌ها برای طراحی یک سیستم جامع آموزشی در ایران استخراج گردد. ابتدا نظام‌های رتبه‌بندی در کشورهای منتخب مورد مطالعه، سپس شاخص‌های سیستم‌های رتبه‌بندی در دو کشور در قالب جداول ارائه شدند. نتایج نشان می‌دهد که سیستم‌های رتبه‌بندی در کشورهای مختلف و حتی یک کشور از شاخص‌های متنوعی استفاده می‌کنند.

واژگان کلیدی: نظام رتبه‌بندی، شاخص، مدارس، متوسطه

^۱ - دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت آموزشی، دانشکده علوم انسانی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران
m.mehrpour83@yahoo.com

^۲ - دانشیار و عضو هیئت علمی مدیریت آموزشی، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده علوم انسانی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران: نویسنده مسئول
drnasoleimani@yahoo.com

^۳ - دانشیار برنامه ریزی درسی، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه شهید رجایی، تهران، ایران
ahmadygholamali@gmail.com

^۴ - استادیار و عضو هیئت علمی روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه سمنان، سمنان، ایران
p_sabahi@semnan.ac.ir

مقدمه و بیان مسئله

در فصل هفتم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش که به بررسی هدف‌های عملیاتی و راهکارها می‌پردازد، یکی از اهداف استقرار نظام ارزشیابی و تضمین کیفیت در تعلیم و تربیت رسمی عمومی (۷، ۲ و ۴) ذکر شده است، یکی از راهکارهایی که برای این هدف معرفی شده ایجاد نظام رتبه‌بندی مدارس و مؤسسات آموزش و پرورش به منظور شفاف‌سازی عملکرد و ارتقای کیفیت و تقویت انگیزه‌های رقابت منطقی و علمی بین آنان است. ارزیابی عملکرد در زمره مهم‌ترین راهکارهای ارتقای اثربخش سازمان تلقی می‌گردد. از این رو از سالیان بسیار دور مدیران و پژوهشگران، درصدد ارائه راه‌کاری مناسب برای ارزیابی سازمان‌ها بوده‌اند (صفری، ۲۰۱۲).

ارزیابی عملکرد در همه سازمان و نهادهای مطرح است که یکی از مهم‌ترین این سازمان‌ها، نظام آموزش و پرورش هر کشور است. زیرا، توسعه بخش آموزش و پرورش شرط لازم برای توسعه هر کشوری است و ضرورت ارزیابی عملکرد و بهبود کارایی در مدارس به عنوان اصلی‌ترین نهاد آموزشی و پرورشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در این میان، ارزیابی عملکرد دبیرستان‌های دوره دوم اهمیت ویژه‌ای دارد. یکی از مهم‌ترین ابزارهای تعیین نقاط قوت، ضعف عملکرد، شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای بیرونی مدارس، رتبه‌بندی آنها است. رتبه‌بندی دبیرستان‌های دوره دوم بر اساس ارزیابی عملکرد، کمک فراوانی به اعتبارات آتی دولتی و خصوصی و تصمیم‌گیرهای دولتی در خصوص حمایت، مداخله، تنبیه، یا تشویق و هدایت دبیرستان‌ها انجام می‌دهد. این عمل سبب بهبود در ارشاد و هدایت عملکرد مدیران و کلیه متصدیان مدرسه می‌شود. با مقایسه دبیرستان‌ها با یکدیگر می‌توان کمک فراوانی در تدوین استراتژی‌های مناسب با محیط بر اساس توانمندی‌های آن مدرسه انجام داد. مدیران دبیرستان‌ها برای رسیدن به حداکثر بازدهی و فعالیت، مقیاس مناسبی برای فعالیت‌هایشان برای رقابت با رقبیان انتخاب می‌کنند. از جمله مشکلات اساسی روش‌های موجود رتبه‌بندی، تأکید عمده آنها بر یک شاخص اصلی نظیر میزان قبولی دانش‌آموزان آموزشگاه در امتحانات خردادماه یا تعداد افراد قبول شده در دانشگاه‌های دولتی روزانه و... است. (مهاجران و همکاران، ۱۳۹۴)

در واقع رتبه‌بندی تلاشی برای سنجش کیفیت و حرکت در راستای تحول است. اگرچه این نوع سنجش نسبی است، چرا که مقایسه کیفیت‌هاست و گاهی هنجار و معیار دقیقی برای حداقل کیفیت وجود ندارد، با این حال مدارس متوسطه با بهره‌گیری از آن به سمت کیفیت پیش می‌روند. (خالصی، ۱۳۸۹)

با وجود ضرورت، اهمیت و منافع حاصل از امر رتبه‌بندی مدارس، در ایران تاکنون نظام

ارزیابی جامع و منسجمی برای رتبه‌بندی مدارس به وجود نیامده است. و تنها اقداماتی برای رتبه‌بندی مدارس متوسطه غیرانتفاعی به منظور تعیین شهریه صورت گرفته است و براساس شاخص‌هایی مدارس را به رتبه ۱ و ۲ تقسیم کرده‌اند. (حسنی و همکاران، ۱۳۹۶)

با توجه به اینکه تاکنون در کشور ما نظام رتبه‌بندی برای مدارس مستقر نشده است، نخستین چالشی که بر سر این راه قرار دارد، تهیه یک فهرست اولیه از شاخص‌هایی است که رتبه‌بندی بر مبنای آنها انجام می‌شود. مؤسسات مختلف از شاخص‌های متفاوتی برای رتبه‌بندی استفاده می‌کنند. این شاخص‌ها بسیار متنوع هستند و طیف وسیعی از کیفیت آموزش، تا تعداد صفحات وبسایت مؤسسه آموزشی و مساحت آن را در بر می‌گیرد. همچنین ممکن است شاخص واحدی که در رتبه‌بندی‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد، در هر رتبه‌بندی تأثیر متفاوتی داشته باشد. این امر از آنجا ناشی می‌شود که تعداد شاخص‌های انتخابی و میزان تأثیر هر یک در رتبه‌بندی مختلف، متفاوت است. مهم‌ترین شاخصی که در بسیاری از رتبه‌بندی‌ها به آن استناد می‌شود، کیفیت آموزش است؛ به عبارت دیگر رتبه‌بندی تلاشی برای سنجش کیفیت آموزش است، اما این کیفیت با گونه‌های دیگر سنجش کیفیت تفاوت دارد، چراکه نسبی است و گاهی اوقات هیچ‌گونه هنجار و معیار دقیقی برای آنچه به عنوان کیفیت در نظر گرفته می‌شود وجود ندارد. (موسسه ملی آموزش عالی سوئد^۱، ۲۰۰۹)

یکی از اقدامات اولیه برای تهیه و تعیین فهرستی از شاخص‌های رتبه‌بندی استفاده از تجارب سایر کشورهاست. با مطالعه نظام رتبه‌بندی مدارس در سایر کشورها می‌توان فهرستی از شاخص‌های مورد نظر در رتبه‌بندی مدارس تهیه و از آن به عنوان مبنایی در جهت ارائه یک الگوی رتبه‌بندی در ایران (متناسب با نظام آموزش ملی) استفاده کرد. لذا در این پژوهش سعی بر آن است با مطالعه نظام رتبه‌بندی کشورهای پیشرو در این زمینه فهرستی از شاخص‌های رتبه‌بندی استخراج گردد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کیفی و با رویکرد مطالعات توصیفی-تطبیقی و در زمره پژوهش‌های کاربردی است. تطبیق و مقایسه به عملی اطلاق می‌شود که در آن دو یا چند پدیده را در کنار هم قرار داده و به منظور یافتن وجوه اختلاف و تشابه، آنها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم. ایساک کندل معتقد است هدف مطالعات تطبیقی رسیدن به یک بینش

^۱-Swedish National Agency For Higher Education

فلسفی^۱ است تا محقق را قادر سازد نظام آموزش و پرورش کشور را بهتر در ترازوی مقایسه قرار دهد. بینشی که به انتخاب اصلح کمک می‌کند. (نقل از آقازاده احمد، ۱۳۸۳) ادموند کینگ (۱۹۸۶) آموزش و پرورش تطبیقی را، دانشی می‌داند که موضوع آن شناسایی، تحلیل و مقایسه شباهت‌ها و تفاوت‌های پدیده‌های تربیتی در داخل یک نظام آموزشی و یا بین نظام-های آموزش و پرورش کشورهای منتخب جهان با توجه به عوامل اجتماعی، مذهبی، اقتصادی، سیاسی موثر در شکل و پیدایش آنهاست. (آقازاده: ۲۵) در رویکردهای جدید عمدتاً به روش تطبیقی به مثابه یک لنز نگرینسته می‌شود که می‌توان با آن محیط دور و نزدیک را همزمان مشاهده کرد و مستمراً موقعیت خود را نسبت به دیگران سنجید. (ذاکر صالحی، ۱۳۹۳)

به هر حال روش مشترک در مطالعات تطبیقی، استخراج وجود اختلاف و تشابه نظام‌های مختلف آموزشی است. نقطه اشتراک بیشتر روش‌های مطالعه شامل دو گام اصلی است. گام نخست، توصیف پدیده و گام دوم، مقایسه و تطبیق و تدوین تفاوت‌ها و شباهت‌ها.

به منظور مطالعه سیستم‌های رتبه‌بندی مدارس در کشورهای مختلف، جستجو و مطالعات گسترده‌ای (به زبان انگلیسی و زبان اصلی کشورها) از کشورهای مختلف از جمله کشورهای دارای نظام آموزشی برتر در رتبه‌بندی بین‌المللی مانند فنلاند، ژاپن، سنگاپور و ... صورت گرفت، اما نتایج مورد نظر حاصل نشد، زیرا در اکثر کشورها اطلاعاتی در رابطه با نحوه‌ی رتبه‌بندی و روش-شناسی آن در دسترس نبود و تنها رتبه‌بندی صرف از مدارس بدون اطلاعات روش‌شناسی موجود بود مانند کشور چین (ARML Local China, 2017) در برخی از کشورها از جمله فنلاند به نقل از چند منبع (آنالا^۲، ۲۰۱۵؛ هانکوک^۳، ۲۰۱۱؛ متیلاین^۴، ۲۰۱۰)، ذکر شده که رتبه‌بندی مدارس در سطح متوسطه صورت نمی‌گیرد. لذا در اینجا به بررسی کشورهای برجسته در زمینه رتبه‌بندی مدارس از جمله آمریکا و کانادا کشورهایی که اطلاعات آن در دسترس بوده، پرداخته شد.

رتبه بندی مدارس

اگر چه مفهوم رتبه‌بندی جنبه‌های بسیاری را پوشش می‌دهد اما بسیاری از آنها دارای عامل مشترکی بوده و بیانگر شاخص‌های کیفیت هستند. به عبارت دیگر رتبه‌بندی تلاشی برای

^۱ -Philosophical insight

^۲ -Annala

^۳ -Hancock

^۴ -Matilainen

سنجش کیفیت آموزش است اما این گونه کیفیت با گونه‌های دیگر کیفیت تفاوت دارد چرا که نسبی است و گاهی اوقات هیچ‌گونه هنجار و معیاری برای آنچه حداقل کیفیت در نظر گرفته می‌شود وجود ندارد. (مؤسسه ملی آموزش عالی سوید، ۲۰۰۹)

رتبه‌بندی مدارس به عنوان ابزار ارزیابی کیفیت، مفهوم خاصی از آنچه که به عنوان مدرسه‌ای خوب یا بد بدان می‌دهند، ارائه می‌دهد. به عنوان ابزار طبقه‌بندی سلسله‌مراتبی، رتبه‌بندی به طور معمول در قالب جدول‌های پیوسته قرار می‌گیرند، به این معنی که آنها یک لیست واحد پیوسته از «بهترین» تا «بدترین» ارائه می‌دهند و به مرتبه‌های منحصر به فرد و گسسته تقسیم می‌شوند که ظاهراً به طور مساوی از یک دیگر فاصله دارند. (ووت و زیگل^۱، ۲۰۱۱) در تعریف وبستر (۱۹۸۶) ذکر شده که رتبه‌بندی مدارس مرتب کردن مدارس براساس مجموعه شاخص-ها و ملاک‌هایی است. در این تعریف دو ویژگی اساسی وجود دارد:

۱) ابتدا باید برای انجام رتبه‌بندی‌ها مجموعه‌ای از نشانگرها را انتخاب کرد که معرف کیفیت مدارس باشند.

۲) دومین ویژگی این است که مدارس باید به ترتیب براساس عملکرد نسبی آنها در مورد نشانگرهای تدوین شده بر روی پیوستار رتبه‌بندی قرار گیرند. بنابراین وقتی بیشتر از یک نشانگر وجود دارد اطلاعات مختلف باید باهم ترکیب شوند و از این طریق فقط یک لیست رتبه‌بندی برای مدارس ایجاد می‌شود و یا اینکه مدارس به صورت جداگانه در مورد هر کدام از نشانگرها رتبه‌بندی شوند. (کلارک^۲، ۲۰۰۲) تدوین ملاک‌ها و نشانگرهای رتبه‌بندی مدارس براساس ملاک‌ها و نشانگرهای کیفی مدارس است. مفهوم کیفیت که تلاش برای رتبه‌بندی مدارس را پشتیبانی می‌کند در سه زمینه قابل طبقه‌بندی است. پیشرفت‌های دانش‌آموزان، منابع و تجهیزات مدارس و فعالیت‌های معلمان و کارکنان مدارس. (هاتن دور^۳، ۱۹۹۳)

گام اول: توصیف

نظام‌های رتبه‌بندی مدارس متوسطه در کشورهای منتخب

۱- رتبه‌بندی مدارس متوسطه در کشور «آمریکا»

افزایش جنبش پاسخگویی در آموزش و پرورش منجر به گسترش تعداد مدارک گزارش مدارس، رتبه‌بندی و رده‌بندی مدارس و سایر گزارش‌های عملکرد برای مصرف عمومی و استفاده

¹-Vught & Ziegele

²- Clarke

³-Hattendor

از سیاست‌گذاران در آمریکا شده است. (کوبورن و تورنر^۱، ۲۰۱۲) گزارش‌های عملکرد مدارس به علت تصویب قانون هیچ کودکی عقب نماند، مجوز سال ۲۰۰۱ قانون فدرال تحصیلات متوسطه و ابتدایی، که مسئولیت گزارش عمومی عملکرد نمره آزمون استاندارد را برای مدارس دولتی دانست، گسترش یافت. با لغو الزامات سختگیرانه گزارش قانون هیچ کودکی عقب نماند در سال ۲۰۱۱ آغاز شد و مجوز مجدد قانون عملکرد آموزشی مدارس ابتدایی و متوسطه به عنوان قانون موفقیت هر دانش آموز در سال ۲۰۱۵، سیستم‌های پاسخگویی و رتبه‌بندی مدارس متنوع‌تر شدند، طراحی فزاینده سیستم‌های اطلاعاتی دقیق و انتشار تکنیک‌های پیشرفته آماری برای ادغام آزمون عملکرد و سایر اقدامات ارزیابی موجب شد ارزیابی‌های جامع‌تری از مدارس صورت گیرد. (وزارت آموزش و پرورش ایالات متحده، ۲۰۱۵)

در حال حاضر سازمان‌های چندگانه رتبه‌بندی مدرسه را در آمریکا منتشر می‌کنند. دو نوع صادرکنندگان اصلی رتبه‌بندی وجود دارد: (۱) ادارات ایالتی آموزش و پرورش یا آموزش عمومی، که رتبه‌بندی مدارس را نسبت به مدارس دیگر در داخل آنها گزارش می‌دهند. (مارتین و همکاران^۲، ۲۰۱۶: ۲) شرکت‌های مبتنی بر مصرف‌کننده که رتبه‌بندی مدارس سراسر کشور را منتشر می‌کنند. موسسات مشتری‌گرا شامل مؤسسه غیرانتفاعی Greatschools.org و سازمان‌های روزنامه نگاری از جمله اخبار و گزارش جهانی ایالات متحده^۳، واشنگتن پست^۴ و نیوزویک^۵ و وبسایت‌های تجاری مانند Niche.com. همچنین، انواع برنامه‌های جایزه^۶، ارزیابی مدارس یا بخش‌هایی را انجام دادند که بر اساس برخی از معیارهای یک سیستم رتبه‌بندی بوده است، و رتبه‌بندی کلی نیست. چنین تلاش‌هایی شامل برنامه جوایز مدارس آبی ریون وزارت آموزش و پرورش است که مدارس عمومی و خصوصی را بر اساس عملکرد آموزشی و کاهش شکاف از هم متمایز می‌کنند. (دالتون^۷، ۲۰۱۷)

(۱) سیستم‌های رتبه‌بندی ایالتی: همه ایالت‌ها کارت گزارش مدارس را در مدارس ابتدایی و متوسطه دولتی خود منتشر می‌کنند؛ با این وجود، همه ایالت‌ها رتبه‌بندی یا درجه‌بندی از

^۱ -Coburn & Turner

^۲ -Martin et al

^۳ -US News & World Report

^۴ -Washington Post

^۵ -Newsweek

^۶ -Prize funds

^۷ -Dalton

عملکرد کلی مدرسه ارائه نمی‌دهند. علی‌رغم تفاوت در برجسب‌های مرتبط با رتبه‌بندی، شباهت‌ها در سراسر ایالت‌ها چشمگیر هستند. اکثر ایالت‌ها با استفاده از رتبه‌بندی رقومی از یک سیستم امتیاز پنج سطحی استفاده می‌کنند، خواه اینکه به وسیله ستارگان، سطوح و یا کلاس‌های مبتنی بر یک متریک پیوسته تعیین شده باشند. علاوه بر این، شاخص‌های جزئی مورد استفاده برای ارزیابی مدارس بسیار مشابه هستند. از جمله: دستاوردهای کلی در یک مدرسه (سطح غیرقابل اصلاح یا مطلق عملکرد)، رشد موفقیت در میان دانش‌آموزان یکسان در طول زمان، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان یا مدرسه نسبت به اهداف تعیین شده، شکاف دستاوردی بین زیر گروه‌های کلیدی دانش‌آموزان، میزان تحصیلات، میزان حضور و آمادگی تحصیلی کالج و شغلی. (دالتون، ۲۰۱۷)

۲) سیستم‌های رتبه‌بندی مشتری‌محور: رتبه‌بندی‌های مصرف‌کننده‌گرا توسط سازمان غیرانتفاعی Greatschools.org و همچنین نشریات روزنامه‌نگاری و وبسایت‌هایی مانند اخبار ایالات متحده و Niche.com تولید می‌شود. سیستم‌های رتبه‌بندی دولتی، Greatschools.org، Niche.com و SchoolDigger.com مدارس ابتدایی و مدارس متوسطه و دبیرستان‌ها را نیز ارزیابی می‌کنند. اما اخبار ایالات متحده، نیوزویک و واشنگتن پست تنها دبیرستان‌ها را پوشش می‌دهند. برخلاف سیستم‌های رتبه‌بندی ایالتی، این سازمان‌ها مدارس را در سراسر ایالت‌ها رتبه‌بندی می‌کنند و بنابراین باید بر آزمون‌های ایالتی که قابل مقایسه نیستند و معیار‌های مهارتی که ممکن است در سطوح مختلف در ایالت‌ها تنظیم شوند، غلبه کنند. راه‌حل معمول این است که ارزیابی یا رتبه‌بندی گزارش‌های مربوط به عملکرد مدرسه براساس میانگین مدارس ایالت ارائه شود. (دالتون، ۲۰۱۷)

در ادامه به توضیح مفصل برخی از این سیستم‌های رتبه‌بندی می‌پردازیم.

سیستم رتبه‌بندی مدارس اخبار و گزارش جهانی ایالات متحده آمریکا

اخبار و گزارش جهانی ایالات متحده آمریکا «بهترین رتبه‌بندی‌های دبیرستان‌ها» را برای شناسایی دبیرستان‌های برتر دولتی در ایالات متحده منتشر می‌کند. این رتبه‌بندی بر اساس چهار جنبه عملکرد مدرسه است: (۱) عملکرد همه دانش‌آموزان در ارزیابی‌های دولتی در خواندن و ریاضیات؛ (۲) عملکرد زیرگروه‌های دانش‌آموزی که از لحاظ تاریخی شناخته شده است (به عنوان دانش‌آموزان سیاه‌پوست/آمریکایی‌های آفریقایی - آمریکایی، دانشجویان اسپانیایی/لاتین و دانش‌آموزانی که شرایط اقتصادی نامناسبی دارند در این ارزیابی‌ها)؛ (۳) میزان فارغ‌التحصیلی مدرسه؛ و (۴) میزان موفقیت مدرسه در آماده‌سازی دانش‌آموزان برای ورود به

کالج، بر اساس تعداد دانشجویانی که امتحانات مرتبط با رشته‌های کالج را با موفقیت می‌گذرانند. (اخبار و گزارش جهانی ایالت متحده آمریکا، ۲۰۱۸)

روش‌های فنی مورد استفاده برای ایجاد رتبه‌بندی به شرح زیر طراحی شده است: شناسایی دبیرستان‌هایی که به‌طور موفقیت‌آمیز به دانش‌آموزان خود خدمت کرده‌اند (از جمله دانش‌آموزانی که از زیرگروه‌های دانش‌آموزی که از لحاظ تاریخی نامرئی بوده‌اند) به وسیله اندازه‌گیری عملکرد تحصیلی آنان در ارزیابی‌های دولتی در خواندن و ریاضیات. ارزیابی اینکه مدارس عالی به چه میزان دانش‌آموزان خود را برای کالج آماده کرده‌اند، با توجه به میزان فارغ‌التحصیلی و مشارکت در عملکرد تحصیلات پیشرفته و امتحان بین‌المللی دوره متوسطه. (اخبار و گزارش جهانی ایالت متحده آمریکا، ۲۰۱۸)

فرایند چهار مرحله‌ای برای رتبه‌بندی "بهترین دبیرستان‌ها" استفاده می‌شود که عبارت است از:

مرحله ۱: شناسایی مدارس که با توجه به جمعیت دانش‌آموزان محروم از لحاظ اقتصادی، عملکردی بهتر از انتظارات ارزیابی درجه مسئولیت‌پذیری دولت داشتند؛ یا در ۱۰٪ از توزیع عملکرد دولت قرار داشتند.

مرحله ۲: شناسایی مدارس که در آن دانش‌آموزان گروه‌های تاریخی خاص از نظر تحصیلی عملکردی بهتر از عملکرد متوسط این گروه از دانش‌آموزان داشته‌اند.

مرحله ۳: شناسایی مدارس که معیار اساسی برای میزان فارغ‌التحصیلی را به دست آورده‌اند.

مرحله ۴: شناسایی مدارس که عملکرد بهتری در به چالش کشیدن دانش‌آموزان با تکالیف درسی در سطح کالج داشته‌اند. (همان)

پس از ارزیابی مدارس بر اساس این فرآیند چهار مرحله‌ای مدارس در سه سطح طبقه‌بندی می‌شوند که عبارت‌اند از:

مدارس دارای مدال برنز: این مدارس مراحل ۱، ۲ و ۳ را گذرانده و شاخص آمادگی کالج پایین و یا نمره‌ای کم‌تر از سطح متوسط ملی کسب می‌کنند.

مدارس دارای مدال نقره: این مدارس مراحل ۱، ۲ و ۳ را گذرانده و شاخص آمادگی کالج و یا نمره‌ای بالاتر از متوسط ملی را به دست می‌آورند، اما در رتبه ۵۰۰ مدرسه‌ای که شاخص آمادگی کالج را در مراحل ۱ تا ۳ کسب کرده‌اند قرار نمی‌گیرند.

مدارس دارای مدال طلا: این مدارس مراحل ۱، ۲ و ۳ را گذرانده و شاخص آمادگی کالج و یا

نمره‌ای بالاتر از میانگین ملی کسب کرده‌اند و جزو ۵۰۰ مدرسه‌ی برتری هستند که مراحل ۱ تا ۳ را گذرانده‌اند. سایر مدارس که عملکرد مناسبی نداشتند رتبه‌بندی نشدند. (اخبار و گزارش جهانی ایالت متحده آمریکا، ۲۰۱۸)

- سیستم رتبه‌بندی Greatschools.org

بزرگترین و برجسته‌ترین سیستم رتبه‌بندی مستقل مدرسه، سیستم غیرانتفاعی است که مدارس را در وبسایت خود را رتبه‌بندی می‌کند و رتبه‌بندی خود را به سایر سازمان‌ها نیز می‌دهد. رتبه‌بندی مدارس را براساس نمرات ۱-۱۰ گزارش می‌دهد و برچسب‌های نمرات ۱-۳ برای مدارس زیر متوسط، ۴-۷ متوسط، و ۸-۱۰ به عنوان بالاتر از میانگین هستند. در اکثر ایالت‌ها، رتبه‌بندی‌ها تنها بر اساس عملکرد آزمون نسبت به مدارس دیگر در ایالت انجام می‌گیرد. مدارس بر اساس اینکه دانش‌آموزان چگونه (در مجموع) در هر تست عمل می‌کنند، ارزیابی می‌شوند. سپس رتبه‌بندی آزمون‌های فردی در رتبه‌بندی کلی ۱ تا ۱۰ میانگین گرفته می‌شوند. در ۱۲ ایالت، Greatschools.org دارای اطلاعات اضافی در مورد رشد تحصیلی و آمادگی کالج دانش‌آموزان است. مدارس در این ایالت‌ها نیز نسبت به مدارس دیگر در ایالت مقایسه می‌شوند و سپس به طور کلی با عملکرد آزمون به یک امتیاز کلی تقسیم می‌شوند - اگر تنها یک شاخص اضافی در دسترس باشد، پس آزمون عملکرد نیمی از میانگین کلی محاسبه می‌شود، و شاخص دیگر نیمه دیگر. اگر هر دو شاخص اضافی در دسترس باشند، هر جزء به اندازه یک سوم از مجموع میانگین محاسبه می‌شود. (دالتون، ۲۰۱۷) پروفایل‌های مدارس در حال حاضر علاوه بر نمرات آزمون شامل اطلاعات مهمی است که تفاوت زیادی در نحوه برخورد کودکان با مدرسه ایجاد می‌کنند، از جمله اینکه چگونه مدرسه به دانش‌آموزان از لحاظ پیشرفت تحصیلی کمک می‌کند، چگونه یک مدرسه از دانش‌آموزان طبقه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، نژادی و قومی حمایت می‌کند و اینکه آیا برخی از گروه‌های دانش‌آموزان به طور انحصاری تحت تأثیر نظم و انضباط مدرسه و ملازمت‌های سیاسی قرار می‌گیرند یا خیر. بسیاری از این موضوعات مهم در حال حاضر امتیاز خود را دارند و مضمون آنها در رتبه‌بندی کل مدارس عالی در نظر گرفته می‌شود. (Greatschools.org)

روش‌شناسی رتبه‌بندی مدارس توسط Greatschools.org

رتبه‌بندی خلاصه مدارس، یک تصویر کلی از کیفیت مدرسه را بر اساس اینکه چگونه یک

مدرسه تمام دانش‌آموزان خود را برای موفقیت‌های تحصیلی - چه کالج یا حرفه‌ای - آماده می‌کند، ارائه می‌دهد. محاسبه رتبه‌بندی خلاصه بر اساس پنج زمینه رتبه‌بندی مدارس (رتبه بندی نمره آزمون، رتبه‌بندی دانش‌آموزی یا پیشرفت تحصیلی، رتبه‌بندی آمادگی برای دانشگاه، رتبه‌بندی صلاحیت و رتبه‌بندی دوره‌های پیشرفته) و شاخص انضباط و حضور و غیاب در مدرسه است. رتبه‌بندی نمره آزمون: نمره آزمون بر اساس درصد دانش‌آموزانی که امتیاز تخصصی (مهارتی) کسب نموده‌اند یا عملکردی بالاتر از ارزیابی استاندارد ایالت در هر مرتبه و موضوع انجام داده‌اند، محاسبه می‌شود. این فرایند شامل محاسبه امتیاز کلی آزمون در سطح مدرسه و امتیاز آزمون برای زیر گروه دانش‌آموزان در هر مدرسه است. این رتبه یک عامل مهم در درک کیفیت مدرسه است، زیرا مشخص می‌کند که آیا تمام دانش‌آموزان از استانداردهای علمی برخوردار هستند یا خیر.

رتبه‌بندی پیشرفت دانش‌آموزی: رتبه‌بندی پیشرفت دانش‌آموزی (همچنین به عنوان «رشد» شناخته می‌شود) تعیین می‌کند که آیا دانش‌آموزان در مدرسه در طول زمان پیشرفت تحصیلی دارند یا خیر. به طور خاص، رتبه‌بندی پیشرفت دانش‌آموزی به بررسی میزان پیشرفت فردی دانش‌آموزان در سال‌های گذشته یا بیش‌تر در ارزیابی خواندن و ارزیابی ریاضی می‌پردازد، چگونگی این عملکرد با پیشرفت مورد انتظار بر اساس مدل رشد دانش‌آموزی که توسط وزارت آموزش و پرورش دولتی ایجاد شده است و داده‌های رشد مدرسه با مدارس دیگر در ایالت مقایسه می‌شود. این اطلاعات برای دبیرستان کمتر رایج است، چون در بسیاری از ایالت‌ها آزمون‌های استاندارد دولتی را بیش از یک درجه انجام نمی‌دهد. هدف از رتبه‌بندی پیشرفت دانش‌آموزان، ارائه شفافیت در مدارس است که نتایج دانش‌آموزان را بدون در نظر گرفتن نقطه شروع تحصیل در زمینه پیشرفت تحصیلی بهبود می‌بخشند.

رتبه‌بندی پیشرفت تحصیلی: نمره پیشرفت تحصیلی در ایالت‌هایی که داده‌های رشد عمومی را ارائه نمی‌کنند و نمی‌توان نمره پیشرفت دانش‌آموزان را فراهم کرد، استفاده می‌شود. در این حالت، به جای ارائه رتبه‌بندی پیشرفت تحصیلی یک رتبه‌بندی جایگزین رشد بر اساس یک مدل با استفاده از همگرایی‌های بی نظیر یا داده‌های سطح مدرسه به جای داده‌های سطح دانش‌آموزان ارائه می‌گردد. این داده‌ها برای دبیرستان‌ها کمتر رایج است، که در بسیاری از ایالت‌ها آزمون‌های استاندارد دولتی را در بیش از یک کلاس در دبیرستان انجام نمی‌دهد، و این باعث می‌شود که پیگیری پیشرفت مرحله به مرحله در نمرات آزمون دچار مشکل شود. رتبه‌بندی آمادگی ورود به دانشگاه: رتبه‌بندی آمادگی دانشگاه، چگونگی آماده‌سازی دانش

آموزان برای موفقیت در دانشگاه و اشتغال توسط دبیرستان را در مقایسه با سایر مدارس ایالت، اندازه گیری می کند. این رتبه بندی بر اساس میزان فارغ التحصیلی دبیرستان، اطلاعات مربوط به امتحانات ورودی دانشگاه و یا مشارکت و عملکرد در امتحان کارایی پیشرفته است. این امتیاز فقط برای مدارس با درجه ی دبیرستان (High School) اعمال می شود.

رتبه بندی دوره های پیشرفته: رتبه بندی دوره های پیشرفته، پیشرفت علمی مدرسه را براساس ثبت نام دانش آموزان در دوره های پیشرفته، مقایسه می کند، نه تنها تعداد دوره های پیشرفته ارائه شده در مدرسه، بلکه چگونگی تأثیر گذاری مدارس در ثبت نام دانش آموزان این دوره ها را نیز محاسبه می کند. این رتبه میانگین متوسط پیشرفت تحصیلی مدرسه را در چهار دسته علمی - انگلیسی؛ علم، فناوری، مهندسی و ریاضی؛ علوم اجتماعی؛ و زبان های خارجی - نسبت به میانگین ایالت مقایسه می کند. با استفاده از داده های ثبت نام در دوره های «پیشرفته» که از وزارت آموزش و پرورش ایالت ها گرفته می شود، برای هر مدرسه امتیاز ۱ (پایین) - ۱۰ (بالا) در نظر گرفته می شود. اگر مدرسه ای هیچ دوره ی پیشرفته ای در یکی از چهار حوزه علمی ارائه نمی دهد، رتبه «۱» دریافت می کند. این رتبه بندی در سطح دبیرستان استفاده می شود.

رتبه بندی عدالت آموزشی: رتبه بندی عدالت آموزشی تعیین می کند که چگونه مدرسه به پیشرفت تحصیلی تمام دانش آموزان کمک می کند، به طور خاص به موارد زیر اشاره می شود: (۱) سطح عملکرد دانش آموزان محروم در آزمون های ایالتی نسبت به میانگین ایالتی برای همه دانش آموزان (۲) شکاف عملکرد درون مدرسه ای بین دانش آموزان محروم و دیگر دانش آموزان. رتبه بندی کم درآمدها: رتبه بندی کم درآمدها بخشی از رتبه بندی عدالت آموزشی است. رتبه بندی کم درآمدها بر نمرات آزمون های ایالتی برای دانش آموزانی که واجد شرایط خدمات رایگان یا ارزان تر در مقایسه با تمام دانش آموزان ایالت هستند، ناظر است. رتبه بندی کم درآمد به والدین کمک می کند تا بتوانند درک کنند که چگونه مدارس به دانش آموزان طبقه های مختلف اجتماعی و اقتصادی خدمت می کنند.

شاخص انضباط و حضور غیاب: شاخص انضباطی و حضور غیاب شاخص هایی هستند که GreatSchools برای شناسایی مدارس است که الگوهای نگران کننده از غیبت های خارج از مدرسه و غیبت های افراطی در دانش آموزان خود دارند، به کار می برد. ایجاد این شاخص ها شامل دو مرحله اولیه است: شناسایی مدارس با نرخ بالا تعطیلی یا غیبت و شناسایی مدارس با تفاوت های قابل توجه در میزان تعطیلی یا غیبت افراطی بین گروه های نژادی یا قومیتی دانش آموزان. (Greatschools.org)

– سیستم رتبه‌بندی دبیرستان‌های آمریکا Newsweek

رتبه‌بندی دبیرستان نیوزویک، مدارس را بر اساس طیف وسیعی از معیارها به منظور شناسایی مدارس که در آماده‌سازی دانش‌آموزان برای ورود به دانشگاه و غلبه بر موانع ناشی از نابرابری اجتماعی-اقتصادی، را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. سؤال «بهترین مدارس کدامند؟» دو پاسخ متفاوت دارد که بسته به اینکه فقر دانش‌آموزی در نظر گرفته شده است یا خیر، نیوزویک دو لیست رتبه‌بندی دبیرستان‌های عالی در ایالات متحده را ارائه می‌کند: یک فهرست «مطلق» بر اساس عملکرد در آزمون‌های ایالتی (نسبت به سایر مدارس در هر ایالت) و یک لیست «نسبی» که گزارشی از عملکرد دانش‌آموزان با کنترل نرخ فقر دانش‌آموزی است. (New-Week, 2015) به عنوان اولین گام در ساخت هر لیست، نیوزویک از روش «ورودی» استفاده می‌کند. برای تهیه فهرست مطلق، نیوزویک از تحلیل «آستانه» برای شناسایی ۲۰ درصد از مدارس عالی در هر ایالت بهره می‌گیرد. برای تهیه لیست نسبی، مدارس که پس از کنترل فقر، نیمی از انحراف استاندارد عملکردشان بالاتر از حد متوسط ایالت است را شناسایی می‌کند. هنگامی که این مدارس شناسایی می‌شوند، نیوزویک از نتایج بررسی خود از دبیرستان‌ها برای ایجاد نمره آمادگی ورود به دانشگاه بر اساس نرخ ثبت نام (۲۵ درصد کل نمره)؛ نرخ فارغ التحصیلی (۲۰ درصد)؛ ترکیب نمره آموزش پیشرفته ۱/ دیپلم بین‌المللی ۲ (۱۷.۵ درصد)؛ ترکیب SAT / ACT (۱۷/۵ درصد)؛ حفظ توانمندی، که تغییر در ثبت نام بین کلاس-های ۹ و ۱۲ است (۱۰ درصد)؛ و نسبت مشاوره به دانش‌آموز (۱۰ درصد) استفاده می‌کند. در این راستا، رتبه‌بندی آن‌ها شبیه شاخص‌های ترکیبی ایالتی است. (دالتون، ۲۰۱۷)

روش‌شناسی رتبه‌بندی دبیرستان‌های آمریکا توسط Newsweek

در همکاری با شریک پژوهشی Westat، نیوزویک یک روش سه مرحله‌ای برای رتبه‌بندی دبیرستان‌ها به کار می‌گیرد:

تجزیه و تحلیل لیست خلاصه: در ابتدا، ارزیابی جامعی از دبیرستان‌های عمومی متقارن براساس میزان مهارت‌های آنان در ارزیابی ریاضیات استاندارد شده در سطح ایالت و فنون خواندن/زبان صورت گرفت، سپس با استفاده از میزان مهارت یک شاخص موفقیت برای هر دبیرستان ایجاد شد. برای فهرست مطلق، این شاخص برای شناسایی مدارس متوسطه‌ای که عملکردشان در هر یک از ایالت ۷۰ درصد یا بالاتر است، استفاده می‌شود. برای فهرست نسبی، این شاخص

¹- Advanced Placement (AP)

²- International Baccalaureate (IB)

برای شناسایی مدارس متوسطه‌ای استفاده می‌شود که با ارزیابی وضعیت اجتماعی و اقتصادی دانش‌آموزانی که در سطح پایین قرار دارند، دارای ۰.۵ انحراف معیار یا بیش‌تر از میانگین ایالت خود هستند.

تجزیه و تحلیل رتبه‌بندی: دبیرستان‌ها در هر دو لیست که در تجزیه و تحلیل لیست کوتاه برای داده‌های آماده‌سازی ورود به دانشگاه مشخص شده‌اند مورد بررسی قرار می‌گیرند. برای دبیرستان‌هایی که در نظرسنجی شرکت کردند، یک شاخص وزنی آمادگی ورود به دانشگاه بر اساس شش شاخص زیر ایجاد می‌شود:

الف) نرخ ثبت نام دانشگاه - ۲۵ درصد. ب) نرخ فارغ التحصیلی - ۲۰ درصد. پ) وزن مرکب AP / IB / ثبت نام دوگانه - ۱۷.۵ درصد (ت) وزن مرکب SAT / ACT - ۱۷.۵ درصد. ج) نگهداری دانش‌آموز (تغییر در ثبت نام دانش‌آموزان بین نمرات ۹ و ۱۲، این اندازه‌گیری در نظر گرفته شده برای کنترل نرخ رها کردن) - ۱۰ درصد. ح) نسبت مشاور به دانش‌آموز - ۱۰ درصد

برای رتبه‌بندی مطلق، مدارس با رتبه‌های شاخص آمادگی ورود به دانشگاه، رتبه‌بندی شدند. برای فهرست نسبی سطوح فقر دانش‌آموزان کنترل شد.

تجزیه و تحلیل برابری: پس از تعیین دبیرستان‌ها در تجزیه و تحلیل رتبه‌بندی، از بین آنها مدرسی که در آن دانش‌آموزان محروم از لحاظ اقتصادی در سطح یا بالاتر از میانگین ایالت در ارزیابی خواندن / زبان و ریاضیات در حالت استاندارد قرار گرفتند، شناسایی شدند. این بخش تجزیه و تحلیل بر روی رتبه‌بندی تأثیر نمی‌گذارد. اما این گام برای تشخیص مدرسه‌هایی که عملکرد تحصیلی عادلانه برای دانش‌آموزان محروم اقتصادی داشته‌اند، انجام می‌شود که نشان دهنده سطوح عملکرد آنها نسبت به میانگین ایالت برای همه دانش‌آموزان در ارزیابی ریاضی و خواندن/زبان است. (Newsweek, 2015)

- سیستم رتبه‌بندی بهترین دبیرستان‌های آمریکا Niche.com

Niche دارای جامع‌ترین اطلاعات موجود در مورد مدارس و بخش‌های عمومی و خصوصی ایالات متحده است. این وب‌سایت داده‌های مربوط به وزارت آموزش و پرورش ایالات متحده و بررسی‌های بیش از ۶۰ میلیون مدرسه را تجزیه و تحلیل کرده و برای کمک به خانواده‌ها در پیدا کردن مدارس مناسب پاسخگو است. رتبه‌بندی بهترین دبیرستان‌های عمومی بر اساس تجزیه و تحلیل دقیق داده‌های تحصیلی و زندگی دانش‌آموزان از وزارت آموزش و پرورش

ایالات متحده همراه با نمرات آزمون، اطلاعات دانشگاهی و رتبه‌بندی‌های جمع آوری شده از میلیون‌ها نفر از کاربران Niche است.

روش‌شناسی رتبه‌بندی مدارس توسط Niche.com

به طور کلی، روند مورد استفاده برای محاسبه در هر رتبه‌بندی به شرح زیر است:
در گام اول، شاخص‌های هر رتبه‌بندی به دقت انتخاب می‌شوند تا توازن بین دقت آماری و ارتباط عملی در رتبه‌بندی نشان داده شود.

در گام دوم، داده‌ها برای هر شاخص ارزیابی می‌شوند تا اطمینان حاصل شود که برای رتبه‌بندی ارزش دارند. از آنجا که انواع مختلفی از شاخص‌ها وجود دارد، لذا به صورت متفاوتی پردازش می‌شوند:

الف- شاخص‌های ایجاد شده از داده‌های کاربران Niche و مطالعات دانش‌آموزی / والدین بر اساس داده‌های جمع آوری شده در هر مدرسه بوده است.

ب- شاخص‌هایی که از اطلاعات واقعی ساخته شده‌اند، برای تشخیص اطلاعات نامناسب، از جمله ارزش‌های نادرست بررسی شده‌اند. در صورت لزوم، این اطلاعات بسته به اطلاعات خاص تنظیم یا به طور کامل حذف شدند.

پس از پردازش هر شاخص، یک نمره استاندارد شده (به نام z-score) برای هر شاخص در هر مدرسه ایجاد می‌شود. این نمره فاصله از میانگین را با استفاده از انحرافات استاندارد ارزیابی کرده و اجازه می‌دهد که نمره هر مدرسه در مقایسه با دیگران به روش آماری صحیح مقایسه شود.

با استفاده از داده‌های روشن و قابل مقایسه، وزن هر شاخص تعیین می‌شود. هدف فرآیند ارزیابی این است که اطمینان حاصل شود که هیچ شاخصی نمی‌تواند اثر مثبت و منفی چشمگیری بر نمره نهایی مدرسه خاص داشته باشد و نمره نهایی هر مدرسه نمایشی منصفانه از عملکرد مدرسه است. اوزان با دقت به وسیله تجزیه و تحلیل تعیین می‌شوند:

الف. چگونه وزن‌های مختلف توزیع مدارس را در رتبه‌بندی تحت تأثیر قرار می‌دهد؛

ب. ترجیحات والدین و دانش‌آموزان کاربر Niche و تحقیقات صنعتی؛

۵) پس از تعیین وزن، نمره کل برای هر مدرسه با استفاده از وزن‌های تعیین شده برای نمرات هر شاخص مدرسه، محاسبه می‌شود. سپس این نمره کلی یک نمره استاندارد جدید تعیین می‌کند که این نمره نهایی برای هر رتبه‌بندی است.

۶) با نمره نهایی، پس از آن تمام داده‌ها برای هر مدرسه به صورت جداگانه ارزیابی می‌شود.

بسته به میزان اطلاعاتی که مدرسه داشته است، ممکن است از رتبه‌بندی عددی یا فرایند درجه‌بندی رد شود. چگونگی متمایزسازی این گروه‌ها را با استفاده از وزن‌های توصیف شده در مرحله چهار در زیر توضیح داده شده است:

الف- مدارس که برای ۵۰ درصد از شاخص‌ها (وزن) یا بیش‌تراطلاعات نداشتند به طور کامل حذف شدند. آنها برای رتبه‌بندی عددی یا درجه‌ای واجد شرایط نبودند.

ب- مدارس که حداقل ۵۰ درصد از شاخص‌ها (وزن) را داشتند، اما یک یا چند مورد از شاخص‌های ضروری را نداشتند، در رتبه‌بندی عددی قرار نگرفتند، اما بر طبق فرآیند مشخص شده در مرحله ۷، درجه‌بندی شدند.

ج- مدارس که تمام شاخص‌های مورد نیاز (براساس وزن) را داشتند، هم برای درجه‌بندی و هم برای رتبه‌بندی عددی واجد شرایط بودند.

در نهایت، یک‌رتبه بندی عددی و درجه‌بندی معین (بر اساس مدارک مورد بحث در مرحله ۶) ایجاد می‌شود. در اینجا چگونگی تولید این مقادیر توضیح داده شده است:

الف. رتبه‌بندی عددی با سفارش هر مدرسه (زمانی که واجد شرایط باشند) بر اساس نمره نهایی Z در گام ۵ صورت می‌گیرد.

ب. درجه هر مدرسه (زمانی که واجد شرایط باشند) به وسیله‌ی نمره Z (که به طور کلی توزیع نرمال را دنبال می‌کنند) تعیین می‌شود و سپس درجات بر اساس نحوه عملکرد هر مدرسه در مقایسه با سایر مدارس موجود در رتبه‌بندی با استفاده از توزیع درجات و نمرات Z تعیین می‌شود. (niche.com)

۲- رتبه‌بندی مدارس در کشور کانادا

موسسه فراسر^۱ که یک مؤسسه مستقل تحقیقاتی است به رتبه‌بندی مدارس و مراکز درمانی کانادا می‌پردازد. این مؤسسه مدارس ابتدایی و متوسطه را در ۴ ایالت آلبرتا^۲، بریتیش کلمبیا^۳، انتاریو^۴ و کبک^۵ به تفکیک رتبه‌بندی و گزارشی مجزا از هر ایالت منتشر می‌کند. به طور کلی پایه و اساس رتبه‌بندی طبق عملکرد کلی مدرسه صورت می‌گیرد و مدارس بر اساس داده-

1- Fraser Institute

2- Alberta

3- British Columbia

4- Ontario

5- Quebec

های سالانه از مقیاس ۰-۱۰ ارزشیابی می‌شوند. در هر ایالت برای ارزیابی رتبه‌ی مدارس از شاخص‌های خاصی استفاده می‌شود. به منظور محاسبه امتیاز مدارس تمامی شاخص‌ها به صورت متوازن ترکیب شده و در نهایت رتبه مدرسه تعیین می‌شود. برای تعیین رتبه ابتدا شاخص‌ها از طریق محاسبات آماری استانداردسازی شده و سپس وزن هریک تعیین و نمره استاندارد کل با ترکیب شاخص‌ها محاسبه می‌شود. در نهایت رتبه هر مدرسه در ایالت از نمره کلی ۱۰ تعیین می‌شود. (کولی و استون^۱، ۲۰۱۸، الف)

- رتبه‌بندی دبیرستان‌های ایالت آلبرتا

طبق گزارش سال ۲۰۱۸ این مؤسسه در رابطه با رتبه‌بندی دبیرستان‌های ایالت آلبرتا آمده است که پایه و اساس این رتبه‌بندی طبق عملکرد کلی مدرسه است و مدارس بر اساس داده‌های سالانه به دست آمده از وزارت آموزش و پرورش از مقیاس ۰-۱۰ ارزشیابی می‌شوند. امتیاز و عملکرد کلی هر مدرسه بر اساس هشت شاخص مشخص می‌شود. این شاخص‌ها عبارت‌اند از:

- میانگین نمره دیپلم
- درصد مردودی در امتحان دیپلم
- تفاوت بین نمره امتحان مدرسه و نمره امتحان درس‌های دیپلم
- تفاوت بین دختر و پسر در میانگین نمره‌ی امتحان انگلیسی
- تفاوت بین دختر و پسر در میانگین نمره‌ی امتحان ریاضی
- درس‌های دیپلم اخذشده هر دانش‌آموز
- نرخ اتمام دیپلم
- نرخ پیشرفت معوق. (کولی و مک لود^۲، ۲۰۱۸).

در این گزارش برای هر شاخص توضیحی نیز ذکر شده که در این اینجا به آن می‌پردازیم. میانگین نمره دیپلم: این شاخص میانگین درصد نمرات کسب‌شده توسط دانش‌آموزان در آزمون‌های نهایی واحد در تمام دروس دیپلم در طول سال است. در محاسبه این شاخص، نتیجه هر درس با تعداد نسبی دانش‌آموزانی که دوره را به اتمام می‌رسانند، سنجیده می‌شود. امتحانات برای دست یافتن به توزیع نتایجی طراحی شده‌اند که منعکس‌کننده تفاوت در تسلط دانش‌آموزان در انجام تکالیف دوره می‌باشند. تفاوت بین دانش‌آموزان در علایق، توانایی‌ها، انگیزه‌ها

¹-Cowley & Easton

²- Cowley & MacLeod

و عادت‌های کاری ناگزیر بر نتایج نهایی تأثیر می‌گذارد. با این حال، تفاوت‌های قابل تشخیصی از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر در یک منطقه، در نتیجه میانگین نمره دیپلم وجود دارد. هم-چنین در مدارس تفاوت‌هایی در نتایج حاصل از زمینه‌های مختلف وجود دارد. چنین تفاوت‌هایی در نتایج نمی‌تواند به‌طور کامل توسط خصوصیات فردی و خانوادگی دانش‌آموزان مدرسه توضیح داده شود. به نظر می‌رسد منطقی است که شاخص میانگین نمره امتحان برای هر مدرسه به عنوان یک شاخص آموزشی مؤثر باشد.

درصد مردودی در امتحان دیپلم: برای هر مدرسه، این شاخص نرخ شکست (به‌عنوان یک درصد) در امتحانات دیپلم را نشان می‌دهد. این شاخص با تقسیم مجموع امتحانات دیپلمی که دانش‌آموزان مدرسه در تمام طول سال رد شده‌اند بر کل تعداد امتحانات دانش‌آموزان در طول سال، به دست آمده است. در بخشی، آموزش مؤثر را می‌توان با توانایی دانش‌آموزان برای تصویب هر آزمون یکنواخت که یک الزام برای تکمیل موفقیت‌آمیز یک دوره است اندازه‌گیری می‌شود. مدارس مسئولیت آمادگی دانش‌آموزان خود برای تصویب این امتحانات نهایی را دارند. تفاوت بین نمره امتحان مدرسه و نمره امتحان درس‌های دیپلم: برای هر مدرسه، این شاخص نشان می‌دهد که مقدار متوسط نمره مدرسه (ارزیابی یادگیری هر دانش‌آموز که توسط مدرسه انجام می‌شود) برای همه درس‌های دیپلم بالغ بر نمره امتحان در آن درس است. آموزش مؤثر شامل ارزیابی منظم است تا دانش‌آموزان و معلمان به‌طور یکسان از پیشرفت دانش‌آموز آگاه باشند. چنین ارزشیابی وقتی مفید است که درک دانش‌آموز از این درس را به‌طور دقیق منعکس کند. به عنوان یک سیاست سیستماتیک، تورم نمرات اعطا شده توسط مدرسه منفی خواهد بود. دانش‌آموزانی که معتقدند در حال حاضر عملکرد موفقیت‌آمیزی دارند، احتمال دارد تلاش کم‌تری برای یادگیری مواد آموزشی کنند. در نهایت، آنها برای دستیابی به سطح درکی که می‌توانند از طریق مطالعه‌های اضافی به آن دست یابند، باز می‌مانند. اثربخشی ارزیابی-های مبتنی بر مدرسه می‌تواند با مقایسه با ارزیابی‌های خارج از مدرسه تعیین شود. اگر نمره تعیین شده توسط مدرسه یک بازتابی منطقی و دقیق از درک دانش‌آموزان باشد، باید تقریباً همان نمره‌ای را نشان دهد که در امتحانات دیپلم کسب شده باشد.

شاخص‌های شکاف جنسیتی (شاخص‌های ۴ و ۵): شاخص‌های شکاف جنسیتی، تفاوت بین میانگین نمرات امتحان انگلیسی و ریاضیات را برحسب اینکه کدام درس بیش‌ترین ثبت‌نام را برای پسران و دختران داشته است، تعیین می‌کند. این شاخص اندازه تفاوت جنسیتی و جنسیت موفق‌تر را نشان می‌دهد.

نرخ اتمام دیپلم: این شاخص که مربوط به نرخ پیشرفت معوق نیز است، درصد دانش‌آموزانی که به یک‌باره کلاس ۱۲ام را در سال تحصیلی گذرانده‌اند، گزارش می‌دهد. فارغ‌التحصیلی از دبیرستان دارای ارزش قابل توجهی است زیرا گزینه‌های ادامه تحصیلات عالی را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، فارغ‌التحصیلانی که تصمیم می‌گیرند بلافاصله به بازار کار وارد شوند، به‌طور متوسط، فرصت‌های شغلی بیش‌تری نسبت به کسانی که فارغ‌التحصیل نشده‌اند، پیدا خواهند کرد.

نرخ پیشرفت معوق: این شاخص به‌وسیله میزان نگهداری دانش‌آموزان در مدرسه و میزان پیشرفت آنان در اتمام دوره دیپلم، اندازه گرفته می‌شود. برای این شاخص اطلاعات حاصل از داده‌هایی که وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان را یک سال پس از ثبت‌نام در یک رشته معین در مدرسه نشان می‌دهد، مورد استفاده قرار می‌دهند. برای مثال، می‌توانیم از این داده‌ها تعیین کنیم که چند نفر از دانش‌آموزان مدارس ابتدایی در سال ۱۱ مجدداً ثبت‌نام می‌کنند. (کولی و مک لود، ۲۰۱۸)

- رتبه‌بندی مدارس متوسطه ایالت بریتیش کلمبیا

همانند گزارش سال ۲۰۱۸ این مؤسسه در رابطه با رتبه‌بندی دبیرستان‌های ایالت آلبرتا، در مورد مدارس متوسطه بریتیش کلمبیا نیز پایه و اساس رتبه‌بندی طبق عملکرد کلی مدرسه است و مدارس بر اساس داده‌های سالانه به دست آمده از وزارت آموزش و پرورش از مقیاس ۰-۱۰ ارزشیابی می‌شوند. مؤسسه فراسر مدارس این ایالت را براساس شش شاخص رتبه‌بندی می‌کند که عبارت‌اند از:

- (۱) میانگین نمره امتحان درس فنون زبان در کلاس ۱۲ که شامل امتحان الزامی ایالتی است؛
- (۲) درصد عدم قبولی در امتحان الزامی ایالتی فنون زبان کلاس ۱۲؛
- (۳) تفاوت میانگین بین نمره مدرسه و نمره امتحان در دروس مورد نظر در موارد (۱) و (۲)

بالا؛

(۴) تفاوت میانگین نمره امتحان بین دانش‌آموزان دختر و پسر در درس فنون زبان کلاس ۱۲ در مدارس معروف؛

(۵) نرخ فارغ‌التحصیلی؛

(۶) نرخ پیشرفت معوق. (کولی و استون، ۲۰۱۸، الف).

این شاخص‌ها به سه دسته کلی شاخص‌های آموزش مؤثر، دو شاخص مشاوره عملی و آگاهانه، و شاخص ثبات در تدریس و ارزیابی ذکر شده است.

الف) شاخص‌های آموزش مؤثر

میانگین نمرات آزمون الزامی: این شاخص میانگین نمره به دست آمده از دانش‌آموزان مدارس در امتحانات نهایی کلاس ۱۲ در درس فنون زبان است. برای هر مدرسه، شاخص میانگین نمرات بدست آمده از دانش‌آموزان در امتحانات الزامی در طول سال است، که با توجه به تعداد نسبی دانش‌آموزانی که امتحان را نوشته‌اند، وزن می‌گیرند. امتحانات برای رسیدن به توزیع نتایج طراحی شده‌اند که منعکس کننده تفاوت در تسلط دانش‌آموزان از کار دوره است. تفاوت‌های بین دانش‌آموزان در مورد علایق، توانایی‌ها، انگیزه، و کارایی، بر نتایج نهایی تأثیر بسزایی خواهد داشت. اگرچه، تفاوت‌های قابل تشخیصی از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر در یک ناحیه در میانگین نتایج آزمون وجود دارد. چنین تفاوت‌هایی در نتایج نمی‌تواند به طور کامل توسط خصوصیات فردی و خانوادگی دانش‌آموزان مدرسه توضیح داده شود. به نظر می‌رسد منطقی است که میانگین نمره امتحان برای هر مدرسه به عنوان یک شاخص از آموزش مؤثر باشد.

درصد شکست در امتحانات ایالتی: برای هر مدرسه، این شاخص نرخ شکست در آزمون‌های استانی فنون زبان پایه دوازدهم را نشان می‌دهد. این شاخص از طریق تقسیم جمع کلیه آزمون‌های استانی با عملکرد ضعیف در هر مدرسه بر تعداد کل آزمون‌های آن مدرسه تعیین می‌شود. در بخشی، آموزش مؤثر با توانایی دانش‌آموزان برای گذراندن هر آزمون یکسانی که یک الزام برای تکمیل موفقیت‌آمیز یک درس است اندازه‌گیری می‌شود.

تفاوت نمره مدرسه و نمره آزمون‌های ایالتی: این شاخص به مقایسه تفاوت نتایج حاصل از ارزیابی مدارس و نتایج حاصل از آزمون‌های ایالتی می‌پردازد. مدارس بایستی به طور مداوم به ارزیابی دانش‌آموزان خود در طول سال بپردازند. این ارزیابی‌ها بایستی درک دانش‌آموزان از دروس را منعکس کنند. اثربخشی ارزیابی‌های مبتنی بر مدرسه می‌تواند با مقایسه با ارزیابی‌های خارجی دانش‌آموزان تعیین شود. هر دوره شامل یک آزمون الزامی ایالتی، وزارت آموزش و پرورش است، که همان مقاماتی که دوره را طراحی کرده‌اند، یک آزمون واحد از دوره نیز اجرا می‌کنند. اگر نمره‌های تعیین شده توسط مدرسه یک انعکاس دقیق از درک دانش‌آموزان باشد، باید تقریباً مشابه نمره‌هایی باشد که در آزمون استانی به دست آمده است.

(ب) دو شاخص مشاوره عملی و آگاهانه

دانش‌آموزان بایستی تصمیمات مهمی در طول تحصیلات خود اتخاذ نمایند. به عنوان مثال، هنگامی که آنها به سن ۱۶ سالگی رسیده‌اند، آزاد هستند تا برنامه تحصیلی خود را ادامه دهند یا پایان دهند. به منظور تصمیم‌گیری صحیح دانش‌آموزان نیاز به مشاوره خوب و دقیق دارند تا هم خودشان و هم والدینشان از اطلاعات و راهنمایی‌های کافی برخوردار شوند. برای ارزیابی

رتبه کلی مدرسه دو شاخص (نرخ فارغ‌التحصیلی و نرخ پیشرفت معوق) در مورد ارزیابی نقش مشاوره در مورد کیفیت تصمیم‌های دانش‌آموزان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(ج) شاخص برابری در تدریس و ارزیابی

نرخ شکاف جنسیتی: این شاخص اندازه تفاوت و جنس موفق‌تر را نشان می‌دهد. (کولی و استون، ۲۰۱۸، الف)

رتبه‌بندی مدارس متوسطه ایالت انتاریو

پایه و اساس کارت گزارش، رتبه کلی عملکرد تحصیلی هر مدرسه است. کلیه امتیازات مدارس از ۱۰ امتیاز بر اساس هفت شاخص محاسبه می‌شود که همه آنها از آزمون‌های سوادآموزی و ریاضیات استان که توسط اداره کیفیت و حسابرسی آموزش و پرورش ایالت (EQAO) اجرا می‌شود، برآورد می‌شوند. این شاخص‌ها عبارتند از:

(۱) میانگین سطح پیشرفت در ارزیابی EQAO کلاس ۹ در ریاضیات علمی؛

(۲) میانگین سطح پیشرفت در ارزیابی EQAO کلاس ۹ در ریاضیات کاربردی؛

(۳) درصد آزمون‌های سوادآموزی در دبیرستان‌های انتاریو (OSSLT) توسط دانش‌آموزان اولی واجد شرایط با موفقیت تکمیل شده بودند؛

(۴) درصد آزمون‌های سوادآموزی در دبیرستان‌های انتاریو (OSSLT) که توسط دانش‌آموزان سابق واجد شرایط با موفقیت انجام شد؛

(۵) درصد تمام آزمون‌های اخذ شده در مدرسه از دانش‌آموزان که ناموفق بودند یا زیر استانداردهای استانی (آزمون‌های ریاضی کلاس ۹) ارزیابی می‌شدند؛

(۶) تفاوت بین دانش‌آموزان دختر و پسر در میانگین سطح دستیابی در رایج‌ترین ارزیابی‌های نوشتاری EQAO کلاس نهم در ریاضیات؛ و

(۷) تفاوت بین تلاش دانش‌آموزان دختر و پسر در OSSLT، برای اولین بار در میزان موفقیت-شان در اتمام آزمون. (کولی و استون، ۲۰۱۸، ب).

رتبه‌بندی مدارس متوسطه در ایالت کبک

همانطور که در موارد پیشین ذکر شد عنصر مرکزی گزارش فراسر، رتبه کلی عملکرد هر دبیرستان است. در ایالت کبک رتبه مدارس تا حد زیادی بر اساس نمرات آزمون دانش‌آموزی در پنج موضوع کلیدی: آموزش زبان و زبان دوم در متوسطه دوم، تاریخ و آموزش شهروندی،

علوم و ریاضیات متوسطه دوم. بر اساس این نتایج و اطلاعات ثبت نام برای متوسطه چهارم و پنجم، شاخص‌های زیر محاسبه می‌شود:

- (۱) نتایج آزمون واحد در پنج موضوع اساسی ذکر شده بالا؛
- (۲) نرخ شکست در آزمون‌های واحد؛
- (۳) ارزیابی نتایج توسط مدرسه؛
- (۴) تفاوت بین نتایج پسران و دختران در آزمون‌های خاص منحصر به فرد؛
- (۵) تخمین میزان ثبت‌نام دانش‌آموزانی که از تکمیل برنامه تحصیلی خود عقب خواهد ماند.

چهار شاخص اول نشان دهنده اثربخشی تلاش‌های مدارس برای کمک به دانش‌آموزان در کسب دانش و مهارت‌های مورد انتظار از برنامه است. شاخص پنجم توانایی مدرسه را برای متعهد کردن دانش‌آموزان و انگیزه دادن به آنها برای تکمیل برنامه دبیرستان خود در زمان مقرر نشان می‌دهد. (کولی و لابری^۱، ۲۰۱۸)

گام دوم : مقایسه

پس از توصیف وضعیت، نوبت به مقایسه و تطبیق می‌رسد. نگارنده با تلخیص و همجواری اطلاعات به دست آمده تلاش می‌کند، دورنمای کلی این مقایسه را در جدول ترسیم کند. بررسی نظام‌های رتبه‌بندی دو کشور نشان دهنده تمایز بین شاخص‌های رتبه‌بندی در این کشورها و حتی بین سیستم‌های رتبه‌بندی درون هر کشور است. در اینجا خلاصه‌ای از شاخص‌های رتبه‌بندی مدارس متوسطه در دو کشور آمریکا و کانادا در جداول زیر ارائه می‌گردد:

¹ -Cowley & Labrie

فصلنامه پژوهش‌های سیاسی و بین‌المللی، سال یازدهم، ویژه نامه زمستان ۱۳۹۹

جدول (۱): شاخص‌های رتبه‌بندی مدارس متوسطه در کشور آمریکا

کشور	نام سیستم رتبه‌بندی	مشخصه	شاخص‌های رتبه‌بندی	بررسی سیستم (مزایا و معایب)
آمریکا	سیستم‌های رتبه‌بندی ایالتی	سیستم امتحانی پنج سطحی، بر اساس حوزه-گرایش ایالتی	<ul style="list-style-type: none"> - مشاوره‌های کلی در یک مدرسه (سطح خردتالی اصلاح یا محقق ساخته) - رشد موفقیت در میان دانش‌آموزان یکسان در طول زمان - پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با مدرسه نسبت به اهداف تعیین شده - شایستگی مشاوره‌ای من زبر گروه‌های تک‌گویی دانش‌آموزان - میزان تحصیلات - میزان حضور و آمادگی تحصیلی تالیج و شایستگی (شاخص‌های متفاوت و شایر در ایالت‌ها) مستثنی است و معرود داشته باشد 	<ul style="list-style-type: none"> - تقلید استفاده در هر ایالت - استس بودن بر گرایش‌های هر ایالت - امکان صرف و استفاده در ایالت‌های مختلف - عدم امکان مقایسه پذیری دقیق با توجه به مشخصه ترقی
	سیستم رتبه‌بندی مدارس اصحاب و گرایش جهانی ایالت متحد آمریکا	بر اساس سیستم مشتری معرود	<ul style="list-style-type: none"> - معیاره دانش‌آموزان در اولیای‌های دولت در محافظت و رفاهیات - معیاره زبر گروه‌های دانش‌آموزی (اصحابان دانش‌آموزان سوادپرست / آمریکایی‌های آمریکایی - آمریکایی) دانشجویان اسپانیایی، لاتین و دانش‌آموزانی که شرایط اقتصادی نامناسب دارند در این ارزیابی‌ها - میزان قارخ‌تکمیل مدرسه - میزان موفقیت مدرسه در آمادسازی دانش‌آموزان برای ورود به تالیج، بر اساس تعداد دانشجویانی که اشتیاقات مرتبط با رشته‌های تالیج را با موفقیت سر گذرانند 	
	مرکز خردتالیی Greatschools.org	بر اساس سیستم مشتری معرود	<ul style="list-style-type: none"> - پیشرفت تحصیلی - حدیثت از دانش‌آموزان در گروه‌های حدیثی - رتبه بندی سوره آزمون رتبه‌بندی دانش‌آموزی با پیشرفت تحصیلی - رتبه‌بندی آمادگی برای دانشگاه - رتبه‌بندی صلاحیت و رتبه‌بندی دوره‌های پیشرفته - رتبه بندی حدیثت - حدیثت 	<ul style="list-style-type: none"> توجه به حدیثت آموزش و حدیثت
	Newweek	بر اساس سیستم مشتری معرود	<ul style="list-style-type: none"> - نوع ثبت نام دانشگاه - نوع قارخ‌تکمیل - نگاهداری دانش‌آموزی - نسبت مشاوره به دانش‌آموز 	<ul style="list-style-type: none"> - مشتری معرود - چاپر دهن فقر آموزش و ارائه رتبه بندی بر اساس این معیار و به تالیی
	رتبه‌بندی بهترین دبیرستان‌های آمریکا Niche.com	<ul style="list-style-type: none"> - بر اساس سرات - استاندارد شده و معیاره اشرفات از میانگین برای هر مدرسه - مشتری معرود 	<ul style="list-style-type: none"> - درجه طرس - درجه نوبتگ و نوب - بررس ولتین / دانش‌آموزان در نوبه - تجربه تکی - درجه مطمان - درجه فعالیت‌ها و انجمن‌ها - درجه بهداشت و ایمنی - درجه منابع و امکانات - درجه ورزش‌ها 	<ul style="list-style-type: none"> - حجم وسیع داده‌ها و دسترس جامع - ارزیابی چندگانه برای هر شاخص (گزارشات، ولتین، خروجی‌ها و ...)

مقایسه سیاست گذاری آموزشی در کشورهای آمریکا و کانادا

جدول (۲): شاخص های رتبه بندی مدارس متوسطه در کشور کانادا

کشور	نام سیستم رتبه بندی	شاخصه سیستم	شاخص های رتبه بندی	بررسی سیستم (مقایسه و تطبیق)
کانادا	رتبه بندی دبیرستان های ایالت آلبرتا	<ul style="list-style-type: none"> رتبه بندی توسط برنده قراس ورانس صفتگره نقل مدرسه 	<ul style="list-style-type: none"> میانگین نمره میلم درصد بردهای در امتحان میلم تفاوت بین نمره امتحان مدرسه و نمره امتحان مدرسه های میلم تفاوت بین دختر و پسر در میانگین نمره امتحان انگلیس تفاوت بین دختر و پسر در میانگین نمره امتحان ریاض درصد های میلم اعلام شده هر دانش آموز نوع انعام میلم نوع پیشرفت معرزی (میان نگهداری دانش آموزان در مدرسه و میزان پیشرفت آنان در انعام دوره میلم) 	<p>ترجمه به شکایت جنسین</p>
	رتبه بندی مدارس متوسطه ایالت بریتش کلمبیا	<ul style="list-style-type: none"> رتبه بندی توسط برنده قراس ورانس صفتگره نقل مدرسه 	<ul style="list-style-type: none"> میانگین نمره امتحان درس علوم زبان در کلاس ۱۶ که شامل امتحان قراس ایالت است درصد عدم قبول در امتحان قراس ایالت علوم زبان کلاس ۱۶ تفاوت میانگین بین نمره مدرسه و نمره امتحان در درس دوره نظر در نمره ۱۶ تفاوت میانگین نمره امتحان بین دانش آموزان دختر و پسر در درس علوم زبان کلاس ۱۶ در مدارس حروف نوع طرح التحصیل نوع پیشرفت معرزی 	<ul style="list-style-type: none"> حفاظت از معذره کردن خط و اشاره بی اصلاح آموزش تلفیقی میدگاه جنسین به رده جنسین از مدارس جهت شناسایی کلیه مدارس نقرا برنده قراس در سیاست های آموزش جنسین با ارتقا آموزن سرمایه داری که ممکن است برجه کاشی و تحمیل مدارس غیرمجاز و مشعل آن ها باشد

	رتبه بندی مدارس متوسطه ایالت انتاریو	<ul style="list-style-type: none"> رتبه بندی توسط برنده قراس ورانس صفتگره نقل مدرسه 	<ul style="list-style-type: none"> میانگین سطح پیشرفت ریاضیات کاربردی درصد آزمون های سوادآموزی در دبیرستان های انتاریو درصد آزمون های سوادآموزی در دبیرستان ها توسط دانش آموزان سابق واحد شرایط با برقیقت انعام شد درصد شام آزمون های اعلام شده در مدرسه از دانش آموزان که نامرزی بودند یا زیر استاندارد های استانی ارزیابی می شدند تفاوت بین دانش آموزان دختر و پسر 	<ul style="list-style-type: none"> عدم ترجمه به شاخص های نقلی تر مرتبط با محیط و غذا تفاوت در صفتگره طس دانش آموزان
	رتبه بندی مدارس متوسطه در ایالت کنتک	<ul style="list-style-type: none"> رتبه بندی توسط برنده قراس ورانس صفتگره نقل مدرسه 	<ul style="list-style-type: none"> نتایج آزمون واحد در پنج موضوع نوع شکست در آزمون های واحد ارزیابی نتایج توسط مدرسه تفاوت بین نتایج پسران و دختران در آزمون های خاص منحصر به فرد تحسین میزان ثبت نام دانش آموزان که از تشکیل برنامه تحمیل جزء نقلی میزاند 	<ul style="list-style-type: none"> ترجمه به توانایی مدرسه در ایجاد انگیزه در شاخص های پایه

نتیجه‌گیری

بررسی نظام رتبه‌بندی کشورهای آمریکا و کانادا نمایانگر آن است که در هر کشور یک یا چند سیستم رتبه‌بندی موجود است و هر کدام از سیستم‌ها از شاخص‌های خاصی برای رتبه‌بندی مدارس بهره می‌گیرند. شاخص‌های مرتبط با وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان به طور عمومی در بسیاری از سیستم‌های مورد توجه بوده است. نکته حایز اهمیت در رابطه با این شاخص‌ها توجه به نمرات استاندارد حاصل از آزمون‌های سراسری از جمله دروس خاص ریاضی، زبان و آزمون‌های استعداد‌های تحصیلی است. در بسیاری از سیستم‌ها که اتکا به آزمون‌های تحصیلی وجود دارد، حضور و شرکت در آزمون‌ها بعضاً اختیاری بوده و این امر موجب تأثیر گذاری بر نتایج خواهد بود.

بسترهای ارزیابی در کشورهای خارجی متنوع بوده و از بسترهایی چون نرم افزارهای موبایلی، درگاه‌های اینترنتی، مصاحبه، خود گزارشی و ... استفاده می‌شود. بخشی از سیستم‌های رتبه‌بندی توسط مؤسسات عمومی و حتی خصوصی طراحی و اجرا شده‌اند. حضور بخش خصوصی موجب کاهش حجم فعالیت نهادهای دولتی مرتبط با امر آموزش و پرورش می‌شود و از سویی این امکان وجود دارد که مقیاس‌های رتبه‌بندی بدون توجه به راهبردها و اسناد بالادستی حاکم بر کشور تدوین شود.

شاخص‌ها و روش‌های رتبه‌بندی در کشورهای پیشرفته بر اساس نیاز و درخواست والدین طراحی شده است. بر این اساس خروجی برخی روش‌ها به ویژه روش‌های طراحی شده توسط بخش‌های خصوصی کمتر مورد کاربرد توسط آموزش و پرورش خواهد بود. شاخص‌های مربوط به عدالت آموزشی و فقر در بسیاری از سیستم‌های مطرح شده وجود دارد. در کشورهایی که سیستم اداره ایالتی وجود دارد (کانادا و آمریکا) شاخص‌ها و روش‌های متفاوت برای هر ایالت تعریف شده است. نتایج رتبه‌بندی و تشخیص وضعیت مدارس به کیفیت آزمون‌های طراحی شده بستگی دارد. پیش‌نیازی شرکت در آزمون‌ها در بسیاری از سیستم‌ها دسترسی و ثبت نام دانش‌آموزان در آزمون‌ها معیاری می‌شود که جای خود را به نحوه عملکرد علمی دانش‌آموزان می‌دهد. برای مثال حتی در مدل شاخص اخبار و گزارش جهانی ایالت متحده که حداقل آزمون‌ها را نیز پیشنهاد داده است این ایراد وارد است که شاخص به‌جای تمرکز بر روی تعداد داوطلبانی که موفق شده‌اند این آزمون‌ها را بگذرانند، روی آزمون و ثبت‌نام در آزمون متمرکز شده است.

به طور کلی بررسی انجام شده از شاخص‌ها نمایانگر آن است که اکثر شاخص‌ها در سه حوزه

کلی عملکرد دانش‌آموزان، عملکرد مدرسه و فضای آموزشی قرار دارند. عملکرد دانش‌آموزان از طریق نمرات آنان در مدرسه یا در آزمون‌های استاندارد شده ملی و بین‌المللی سنجیده می‌شود و بدین صورت تصویری از عملکرد دانش‌آموزان ارائه می‌گردد که در اکثر سیستم‌های رتبه‌بندی مطالعه شده در این پژوهش این حوزه نقش پررنگی در ارزیابی و رتبه‌بندی مدارس دارد. عملکرد مدرسه از طریق خدماتی که ارائه می‌دهد و کوشش آن در ارتقا و نگهداری دانش‌آموزان سنجیده می‌شود همانطور که در بعضی سیستم‌های رتبه‌بندی مشاهده شد، گاه عملکرد مدرسه در زمینه ایجاد عدالت و فراهم سازی زمینه‌های ارتقا دانش‌آموزان کم درآمد و یا گروه‌های نژادی نیز جزو شاخص‌های ارزیابی عملکرد و رتبه‌بندی مدارس است. حوزه سوم که فضای آموزشی است شاخص‌هایی از قبیل امکانات آموزشی و آزمایشگاهی، میزان فضای آموزشی و ... را شامل می‌شود. یک ارزیابی جامع از عملکرد مدرسه بایستی دربرگیرنده ترکیبی از شاخص‌ها در سه حوزه‌ی مذکور باشد. بنابراین تهیه فهرستی از شاخص‌های آموزشی برای ایجاد یک نظام رتبه‌بندی مدارس متوسطه در ایران بایستی دربرگیرنده شاخص‌هایی از هر سه حوزه باشد.

منابع فارسی

کتاب

- آقازاده، احمد (۱۳۸۳)، *آموزش و پرورش تطبیقی*، تهران، انتشارات سمت

مقالات

- بهناز مهاجران و همکاران (۱۳۹۴)، *مدل جامع ارزیابی عملکرد مدارس با الگوی تلفیقی کارت امتیازی متوازن تحلیل پوششی داده‌ها*، دومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری. کوالا لامپور- مالزی، مؤسسه سرآمد کارین
- خالصی، وحید (۱۳۸۹)، *آموزش و پرورش مترقی*، ماهنامه رشد معلم، ۲۸ (۸)
- رفیق حسنی، اختر جمالی و همکاران (۱۳۹۶)، *ساخت و تحلیل عاملی مدل اندازه‌گیری رتبه بندی مدارس متوسطه کشور*، فصلنامه تحقیقات مدیریت آموزشی، ۸ (۴)
- ذاکر صالحی، غلامرضا (۱۳۹۲)، *مطالعه ظرفیت‌های قانونی استقلال دانشگاهی در ایران*، فصلنامه آموزش عالی ایران، سال پنجم، شماره چهارم، پاییز

English Resources

Book

- Safari, h. (2012), **Comprehensive approach to performance measurement systems**, tehran: Mehraban

Article

- Clarke, M. (2002), **News or Noise: An Analysis of US News and World Report's Ranking Scores**, Educational Measurement, 21
- WEBSTER, D. S. (1986), **Academic Quality Rankings of American Colleges and Universities**, Springfield: Charles C. Thomas. History of Education Quarterly

Site

- Annala, M. (2015), **Ranking High Schools in Finland?**
<https://www.ewa.org/blog-educated-reporter/ranking-high-schools-finland>
- ARML Local China. (2017), <http://www.arml2.com>
- Coburn, C., & Turner, E. O. (2012), **The practice of data use: An introduction**, American Journal of Education, 118(2), <http://doi.org/10.1086/663272>
- Cowley, P., Easton, S. (2018, a), **Report Card on British Columbia's Secondary Schools**, Studies in Education Policy, Fraser Institute. www.gala.gre.ac.uk
- Cowley, P., Easton, S. (2018, b), **Report Card on Ontario's Secondary Schools**, Studies in Education Policy, Fraser Institute. www.gala.gre.ac.uk
- Cowley, P., Macleod, A. (2018), **Report Card on Alberta's high Schools**, Studies in Education Policy, Fraser Institute. www.gala.gre.ac.uk

- Cowley, P., Labrie, Y. (2017), **Bulletin des écoles secondaires du Québec Fraser Institute**, www.gala.gre.ac.uk
- Dalton, B. (2017), **The Landscape of School Rating Systems**, RTI Press Publication No. OP-0046-1709, Research Triangle Park, NC: RTI Press. <https://doi.org/10.3768/rtipress.op.0046.1709>
- **GreatSchools Ratings**: Methodology Report, https://www.greatschools.org/catalog/pdf/New_Ratings_Methodology_Report.pdf
- Hancock, L. (2011), **Why Are Finland's Schools Successful?** <https://www.smithsonianmag.com/innovation/why-are-finlands-schools-successful-49859555/>
- Hattendor, L. C. (1993), **Educational Rankings Annual**, Detroit: Gale Research. www.gala.gre.ac.uk
- Martin, C., Sargrad, S., & Batel, S. (2016), **Making the grade: A 50-state analysis of school accountability systems**, Washington, DC: Center for American Progress. Retrieved from, <https://cdn.americanprogress.org>
- Matilainen, M. (2010), **Finnish education model-pedagogical approach**, http://ims.mii.lt/ims/files/EducationmodelFinland_Marianne.pdf
- Newsweek. (2015), **Methodology of Newsweek's High School Rankings**, <https://www.newsweek.com/methodology-newsweeks-top-high-school-rankings>
- Niche.com(2019), **Best Public High Schools Methodology**, <https://about.niche.com/methodology/best-public-high-schools>
- Swedish National Agency For Higher Education. (2009), **Ranking of universities and higher education institutions for student information purposes?** <http://www.hsv.se/download/>
- U.S. News & World Report. (2018), **Identifying Top-Performing Public High Schools for the "Best High Schools" Rankings**. RTIInternational. <https://media.beam.usnews.com>
- US Department of Education. (2015), **ESEA flexibility page**, Retrieved from <https://www2.ed.gov/policy/elsec/guid/esea-flexibility/index.html>
- Van Vught, F., Ziegele, F. (2011), **U-Multirank Design and testing the feasibility of a multidimensional global university ranking**, Twente: CHERPA Network. <https://epthinktank.eu/>